

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 10 maart 2020
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2019-010662 - gemeente Zaltbommel
Activiteit : Groot onderhoud 22 woningen aan de Prins Bernhardweg 10 t/m 32
en 5 t/m 23, Zaltbommel
Verlenen/weigeren : Verlenen ontheffing
Aanvrager : Woonlinie
Zaaknummer : 2019-010662

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Woonlinie, Thorbeckestraat 1, 5300 CA te Zaltbommel, hierna te noemen de aanvrager, van 10 september 2019 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 10 september 2019 ontvingen wij een aanvraag van Woonlinie voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 voor het voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en artikel 3.1 lid 4 voor het opzettelijk verstoren van vogels.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 11 en 27 november 2019 hebben wij van de aanvrager aanvullende informatie ontvangen waarom wij bij brief van 4 november 2019 hebben verzocht. Op 27 november 2019, 13 en 14 januari 2020 hebben wij aanvullende informatie ontvangen waarom wij per e-mail van 27 november en 4 december 2019 hebben verzocht.

Deze aanvraag is nog niet getoetst aan het gebiedendeel van de Wet natuurbescherming. Mogelijk is hier ook een vergunning Wnb voor nodig. Indien dit het geval is, dient de aanvrager deze ook bij de provincie aan te vragen. Wij maken u attent op de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 dat voor een toename van stikstofdepositie, hoe klein ook, een vergunningplicht geldt. Wij adviseren u met inachtneming van de uitspraak naar de stikstofdepositie van uw project te kijken.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Woonlinie, Thorbeckestraat 1, 5300 CA te Zaltbommel;
voor de soort, verbodsbepaling en het wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soort, verbod en belang

Soort	Verbod	Belang	
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A

Belang:

A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor 22 woningen aan de Prins Bernhardweg 10 t/m 32 en 5 t/m 23 te Zaltbommel, zoals aangegeven in figuur 1 van bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 december 2022.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort, verbod en belang zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-010662.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-010662.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-010662.

10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de huismus.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-010662. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat de ecologisch deskundige tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding/werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2019-010662.

Soortspecifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 2 en die zijn opgenomen in bijlage 2 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
15. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het voorzichtig verwijderen van dakpannen.
16. Er mogen geen werkzaamheden aan de daken of dakgoten plaatsvinden tijdens het broedseizoen, lopend van half maart tot en met augustus en tijdens periodes met vorst.
17. Gevelgroen mag in verband met het voegenherstel pas na het broedseizoen worden verwijderd, of dient vooraf op broedende vogels te worden gecontroleerd. Zowel in de realisatiefase als na oplevering dienen er binnen het plangebied voldoende dekking-, slaap- en foerageermogelijkheden aanwezig te zijn voor de huismus, dit ter beoordeling van een deskundige op het gebied van de huismus.
18. De tijdelijk aangebrachte kasten voor de huismus dienen te blijven hangen tot de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke huismuskasten

---

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vogels en buiten de broedperiode (half maart tot september) en vorstperiodes. De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

De werkzaamheden die aan de 22 woningen plaatsvinden zijn:

- Voegwerk stralen;
- Daken vervangen;
- Dakkapellen vervangen;
- Schoorstenen vervangen;
- Kozijnen vervangen;
- Spouwisolatie.

Het project zal uitgevoerd worden vanaf medio augustus tot medio december 2020, buiten het broedseizoen van de huismus. De werkzaamheden worden per woonblok uitgevoerd. Woonlinie schat een totale doorlooptijd van ca. 20 weken en zeker een uitvoeringstermijn van 4 weken per blok.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven op pagina's 5 en 6 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Projectplan Prins Bernhardweg 10-32 en 5-23 te Zaltbommel, rapportnummer 2260.2018, Econsultancy, 28 november 2017" en "Aanvulling Projectplan Prins Bernhardweg (rapport 2260.2018), Econsultancy, 10 september 2019". Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFP/verspreidingsatlassen). Het nader onderzoek naar vogels en vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2017 op basis van het Vleermuisprotocol 2013 en de kennisdocumenten van BIJ12.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 7 nesten van de huismus.

Niet aangetroffen zijn:

- Verblijfplaatsen van vleermuizen, nesten van de gierzwaluw, reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de renovatiewerkzaamheden worden:

- 7 nesten van de huismus beschadigd en vernield.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Omdat er buiten het broedseizoen van de huismus wordt gewerkt, wordt doden, verwonden of verstoren van broedende vogels voorkomen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus te beperken worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn beschreven op pagina 13 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage “Projectplan Prins Bernhardweg 10-32 en 5-23 te Zaltbommel, rapportnummer 2260.2018, Econsultancy, 28 november 2017” en “Aanvulling Projectplan Prins Bernhardweg (rapport 2260.2018), Econsultancy, 10 september 2019.

De maatregelen die de aanvrager dient uit te voeren zijn per soort uitgewerkt in tabel 2 onder het kopje *Beoordeling* in deze ontheffing. In figuur 2 van bijlage 2 van deze ontheffing zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.

Beoordeling

Beoordeling ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek naar de huismus op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde tijdelijke mitigerende maatregelen waren in eerste instantie niet voldoende. In week 46 van 2019 zijn 14 nestkasten type HMT1 geplaatst. Deze kasten hebben een binnenmaat van 11x11cm en voldoen daardoor niet aan de in het kennisdocument genoemde minimale vereiste binnenmaat van 15 cm. Wij hebben daarom verzocht om een ander type kasten op te hangen. Op 14 januari 2020 is door de initiatiefnemer voorgesteld om de reeds opgehangen kasten 90 graden te kantelen, zodat over de lange zijde een broedruimte van 30x11 cm ontstaat. De bovenkanten van de kasten zullen extra afgekit worden. Hiermee zijn wij akkoord gegaan. Er wordt voldoende gewenningstijd voor de kasten aangehouden.

Wij adviseren om de werkzaamheden te starten bij het woningblok waar geen nesten van de huismus aanwezig zijn, zodat daar al permanente voorzieningen beschikbaar zijn.

Tijdens vorstperiodes mogen er bij de woningblokken waar nesten aanwezig zijn geen werkzaamheden aan het dak of dakgoten worden uitgevoerd omdat er dan huismussen op het nest aanwezig kunnen zijn.

Naar aanleiding van bovenstaande zijn alle uit te voeren mitigerende maatregelen in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige periodes	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huisumus	<p>Werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd, vanaf medio augustus tot half maart. De werkzaamheden zijn afgerond voor start van het volgende broedseizoen.</p> <p>Werkzaamheden onder gunstige omstandigheden (droog en onder 6 Bft).</p> <p>Tijdens vorstperiodes mag niet gewerkt worden aan het</p>	<p>In week 46 van 2019 zijn 14 nestkasten type HMT1 (Faunaprojecten) geplaatst, waarvan 8 op kopse gevels van woningen in de Burgemeester Buissinkstraat en 6 aan de kopse gevels van woningen in de Plevierstraat in Zaltbommel. Op 14 januari 2020 is afgesproken dat de kasten 90 graden zullen worden gedraaid om de broedruimte te vergroten. De bovenkanten van de</p>	<p>De nesten worden niet ongeschikt gemaakt, aangezien het ongeschikt maken dezelfde maatregel betreft als het zorgvuldig verwijderen van de dakpannen op het moment dat de werkzaamheden gestart worden. Bij het verwijderen van de eerste rij dakpannen zal in een ecologisch werkprotocol worden beschreven hoe zorgvuldig te handelen. Tevens zal een ecologisch begeleider hierbij aanwezig zijn om de</p>	<p>Bij alle te renoveren woningen wordt tijdens de dakrenovatie het vogelschroot naar de tweede rij dakpannen verplaatst zodat de huismussen onder de dakrand nestgelegenheid hebben. De broedruimte onder de pannen dient minimaal 30 x 15 x 8 cm (l x b x h) te zijn en de toegang minimaal 4 cm hoog.</p> <p>De foerageer- en drinkmogelijkheden voor de huismus veranderen niet tijdens</p>

	dak of dakgoten bij woningblokken waar nesten aanwezig zijn.	<p>kasten zullen worden afgekit.</p> <p>Voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de maximale afstand van de huismuskasten tot het project is ca. 50 meter. - zijn 3 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst; - zijn van duurzaam materiaal vervaardigd; - worden niet verstoord door de werkzaamheden; - worden op minimaal 3 meter hoogte boven maaiveld geplaatst. <p>In bijlage 2 zijn foto's van de geplaatste kasten opgenomen.</p>	juiste instructies te geven.	<p>en na de periode van renovatie.</p> <p>Er blijven voldoende zandige plekken gehandhaafd, waar huismussen hun stofbad kunnen nemen.</p> <p>Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegeroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.</p>
--	--	---	------------------------------	---

Andere bevredigende oplossing

Andere bevredigende oplossingen van het project zijn beschreven op pagina 9 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Projectplan Prins Bernhardweg 10-32 en 5-23 te Zaltbommel, rapportnummer 2260.2018, Econsultancy, 28 november 2017".

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

De werkzaamheden zijn nodig om te kunnen voldoen aan het benodigde energielabel. Een alternatief zou zijn om te slopen en nieuw te bouwen, maar dit leidt voor de aanwezige soorten tot meer negatieve gevolgen. Er zijn geen alternatieven waarbij er minder schade optreedt aan beschermde soorten.

Wij concluderen dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

Op pagina 9 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Projectplan Prins Bernhardweg 10-32 en 5-23 te Zaltbommel, rapportnummer 2260.2018, Econsultancy, 28 november 2017" is beschreven welk wettelijk belang op het project van toepassing is.

Beoordeling van belang(en)

De bestaande woningen zijn slecht geïsoleerd en verkeren in slechte bouwkundige staat met tocht en vocht als gevolg. Met de voorgenomen renovatie worden woningen gerealiseerd die gezondere leefomstandigheden creëren voor de bewoners.

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

Op pagina 12 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Projectplan Prins Bernhardweg 10-32 en 5-23 te Zaltbommel, rapportnummer 2260.2018, Econsultancy, 28 november 2017" is beschreven in hoeverre de gunstige staat van de huismus in het geding is door de geplande werkzaamheden.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort(en)
Zowel de landelijke, als de Gelderse staat van instandhouding wordt beoordeeld als ongunstig-ontoereikend (rapport de gunstige staat van instandhouding, factsheets voor 25 soorten in Gelderland, 16 mei 2018). In de omgeving van de woningen zijn waarnemingen van de huismus bekend. Door het gefaseerd per woonblok werken buiten het broedseizoen, het tijdig plaatsen van vervangende nestkasten en het weer geschikt maken van alle woningen als nestgelegenheid, is het aannemelijk dat de huismussen aanwezig blijven op de locatie. Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soort welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soort en verbod wordt de ontheffing verleend. Dit wijkt af van de aangevraagde verboden. U heeft een ontheffing aangevraagd voor artikel 3.1 lid 4, het opzettelijk storen van vogels. Van een overtreding van dit artikel is volgens artikel 3.1 lid 5 geen sprake omdat het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de huismus.

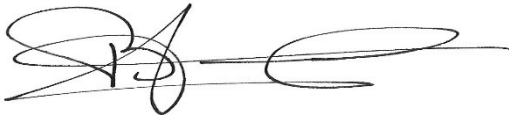
Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
Teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betalen van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

bijlagen:

- Bijlage 1: figuur 1: luchtfoto projectlocatie
- Bijlage 2: foto 1 en 2: foto's geplaatste kasten Burgemeester Buissinkstraat en Plevierstraat Zaltbommel

BIJLAGE 2

Foto's mitigerende maatregelen

Foto 1. Foto geplaatste kasten in de Burgemeester Buissinkstraat in Zaltbommel

Foto 2. Foto geplaatste kasten in de Plevierstraat in Zaltbommel